

KANIT YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ.

Merkez : Meşrutiyet Cad.No:29/21 06420 Y.Şehir/ANKARA **İrt.Büro :** Atatürk Bulvarı No:73/1 GİRESUN
Vergi Dairesi-Sicil No: Çankaya V.D.- 4960020316 **Tel :** (454) 212 66 87 **Fax:** (454) 212 66 86
Tel : (312) 417 05 96-418 68 29-418 68 43 **Bağlı Olduğu Oda:** Ankara YMM Odası
Fax : (312) 417 66 73 **Sicil ve Mühür No :** Ahmet ÇAKIR 384/068
E-mail : Kanitymm@superonline.com **Sakıp ŞEKER** 861/898

Ankara, 09.05.2003

SİRKÜLER NO : 2003/20

FİRMA YÖNETİCİLERİ VE MUHASEBE BİRİMLERİNİN DİKKATLERİNE,

A- FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI ORANI %16,53

08 Mayıs 2003 tarih ve 25102 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 80 no'lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği ile 2003 yılı birinci üç aylık geçici vergi dönemi kazançları için uygulanacak finansman gider kısıtlama oranı (%66,15 x %25=) **%16,53** olarak açıklanmıştır.

Buna göre yeniden değerlendirme yapan veya stoklarını son giren ilk çıkar (LİFO) yöntemine göre değerleyen ticaret ve hizmet işletmeleri finansman giderlerinin %16,53'ünü kanunen kabul edilmeyen gider olarak vergiye tabi kazançlarına ekleyeceklerdir. Sanayi sicil belgesi olan imalat işletmeleri imalat faaliyetine ilişkin kazançları için söz konusu kısıtlamayı yapmayacaklardır.

B- YATIRIM İNDİRİMİNDE YENİ DÜZENLEMİYİ TERCİH ETME SÜRESİ 15.05.2003'TE SONA ERİYOR.

1- Genel Açıklamalar

8 Mayıs 2003 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 249 no'lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde, Yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflerin yatırım indirimi konusunda 4842 sayılı kanunla yapılan değişikliklere tabi olabilmesi için 15.05.2003 tarihine kadar tercihinin bağlı bulunulan vergi dairesine bildirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Dilekçe vermeyen mükellefler daha önceki hükümlere tabi olacaklardır. Eski uygulama ile yeni uygulama arasındaki farklılıklar (avantaj ve dezavantajlar) aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

	Konu	Eski	Yeni
1-	Yatırım İndirimi Oranı	Yatırımın yapıldığı yöreye göre %100 %60 %40	Bütün yörelerde %40
2-	Gelir Vergisi Stopajı	Fon payı dahil %19,8	-
3-	Kurumlar Vergisi	-	Kalan %60 üzerinden %30 kurumlar vergisi
4-	Geçici Vergi	-	Kalan %60'ın %30'u geçici vergiye tabi olacak

1- Yatırım teşvik belgesinde yatırım indirimi oranı %100'ün altında olan örneğin %60 olan yatırımcıların yeni düzenlemeyi tercih etmeleri halinde vergi yükü azalacaktır.

2- Daha önce yatırım teşvik belgesine göre yatırım indirimi %100 olan mükellefler geçici vergi uygulamasında yatırım indirimi tutarını %100 olarak indirdikleri için geçici vergi matrahı bu tutar kadar azalmaktaydı. Yeni uygulamada indirim oranı %40 olacağından kalan %60 geçici vergi matrahından indirilemeyeceğinden, geçici vergi ödenmesi durumu ortaya çıkabilecektir. Özetle, yeni uygulamada yatırım indirimi tutarı üzerinden stopaj kalkmakla birlikte kalan %60 üzerinden hem geçici vergi hem de kurumlar vergisi hesaplanacaktır. (Geçici vergi kurumlar vergisi oranı ile aynı olduğu ve mahsup edileceği için ayrıca kurumlar vergisi ödenmeyecektir.)

3- Eski uygulamaya göre yatırım indirimi üzerinden tevkifat yapılan kazançların gerçek kişi ortaklara dağıtılması sırasında GVK'nun 94/6. maddesinin (b) alt bendine göre gelir vergisi stopajı yapılmayacak, ancak kar dağıtımı halinde, kar payı olan ortak kar payının 1/9'unu ekledikten sonra bulunan tutarın yarısı vergiye tabi gelir olarak dikkate alınacak, beyan edilen bu gelir üzerinden hesaplanan vergiden kar payının 1/5'i vergi alacağı gibi mahsup edilecektir.

Eski uygulamanın tercih edilmesi halinde kar payı alan ortak üzerindeki vergi yükü yeni uygulamaya göre daha fazla olmaktadır. Ancak karın sermayeye ilave edilmesi kar dağıtımı sayılmadığı için vergi yükü değişmemektedir.

4- Karın sermayeye ilave edilmesi halinde yatırım teşvik belgesinde yatırım indirimi oranı %100 olan bir yatırımcının eski uygulamaya göre ödeyeceği vergi ($100 \times \%19,8=$) 19,8, yeni uygulamaya göre ($60 \times \%30=$) 18 olacaktır.

2- 24.04.2003 Tarihinden Önce ve Sonra Alman Yatırım Teşvik Belgesine Göre Yapılacak Yatırımlarda Yatırım İndirimi İle İlgili Vergi Yükü Kıyaslaması (İndirim Oranı %100)

Kar Dağıtımı Yapılmadığı Taktirde Vergi Yükü	<u>Eski (24.4.2003 Öncesi)</u>	<u>Yeni (24.4.2003 Sonrası)</u>
Kurum Kazancı	100	100
İndirim Tutarı	100	40
Kurumlar Vergisine Tabi Tutar	-	60
Gelir Vergisi Stopajı	19,8	-
Geçici Vergi	-	18
Kurumlar Vergisi	-	18
Avantaj	-	1,8 (%9)

Kar dağıtımı yapılmaması halinde yeni uygulamanın tercih edilmesinde %9 avantaj söz konusu olmakla birlikte, ($100-40=$) 60 birim kazanç üzerinde %30 oranında 18 birim geçici vergi ödenmesi gerekmektedir. Net avantaj veya dezavantajın peşin ödenen geçici verginin finansman maliyeti ile 1,8 birim fazla verginin işletmeye maliyetinin kıyaslanması gerekir. Faiz oranının %30, sürenin 6 ay olduğu kabul edilirse 18 birim verginin finansman maliyeti 2,7 olarak hesaplanmaktadır. Faiz oranı %20'ye düştüğü taktirde geçici verginin finansman maliyeti ile 1,8 fazla vergi birbirine eşit hale gelecektir.

Yeni düzenlemeyi tercih etmek isteyen mükelleflerin 15 Mayıs 2003 tarihine kadar bağlı oldukları vergi dairesine verecekleri dilekçeye aşağıdaki ifadenin yazılması gerekmektedir.

“..... tarih ve ..... sayılı yatırım teşvik belgesi (belgeleri) sahibiyiz. 249 no'lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde belirtildiği üzere söz konusu yatırım teşvik belgesi kapsamındaki 24.4.2003 tarihinden sonraki yatırım harcamalarımızdan 4842 sayılı Kanunla yapılan düzenlemeler çerçevesinde yararlanmak istiyoruz.”

3- Yatırım İndiriminden Yararlananlarda Kar Dağıtımını Yapması Halinde Eski ve Yeni Uygulamaların Karşılaştırılması (Kar Dağıtımında GV Stopajı %10 Kabul Edilmiştir Olup, Yedek Akçeler Dikkate Alınmamıştır.)

	4842 Sayılı Yasa Öncesi Yatırım İndirimi Vergi Yüğü	24.4.03'ten Önceki Yatırım İndirimine Tabi Harcamalarla İlgili Vergi Yüğü (Geçici 61.ve 62.Md.)	24.4.03'ten Sonraki 4842'ye Göre Yatırım İndirimi Vergi Yüğü
Kurum Kazancı	100	100	100
Yatırım İndirimi	100	100	40
Gelir Vergisi Stopajı	19,8 (Fon payı dahil)	19,8	-
Kurumlar Vergisi	-	-	18
Dağıtılabilir Kar	80,2	80,2	82
Kar Dağıtımında GV Stopajı	-	-	8,2 (82x%10)
İlave Edilecek Tutar	16,04 (80,2/5)	8,91 (80,2x1/9)	-
Beyanı Gereken Tutar	96,24 (80,2+16,04)	44,55 (80,2+8,91)x1/2	41 (82x1/2)
Hesaplanan GV (%45)	43,30	20,05	18,45 (41x%45)
Mahsup Edilecek GV	16,04	8,91 (44,55)x1/5	8,2
Ödenecek Vergi	27,26 (43,30-16,04)	11,14 (20,05-8,91)	10,25 (18,45-8,2)
Vergi Yüğü	47,06 (19,8+27,26)	30,94 (19,8+11,14)	36,45 (18+8,2+10,25)

4- Kurumlar Vergisinden İstisna Kazançlardan Gelir Vergisi Stopajı Yapılıp Yapılmayacağı

4842 sayılı Kanun ile GVK'nun 94/6.maddesinin (b) alt bendinde yapılan değişikliğe göre, yatırım indirimi dahil kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlardan gelir vergisi stopajı yapılmayacaktır. Söz konusu hüküm yasanın yürürlüğe girdiği 24.04.2003 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Gelir Vergisi Kanununa eklenen ve 24.04.2003 tarihinde yürürlüğe giren geçici 61.maddenin birinci fıkrasında, **"bu maddenin yürürlük tarihinden önce yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımlarla ilgili yatırım harcamalarına yatırım indirimi uygulamasına ilişkin olarak Gelir Vergisi Kanunu'nun bu tarihten önce yürürlükte bulunan hükümleri uygulanır."** hükmüne yer verilmiştir. Geçici 61.maddenin ikinci fıkrasında ise, 24.4.2003 tarihine kadar yapılan yatırım harcamaları ile önceki dönemlerden kazanç yetersizliği nedeniyle 2003 yılına devreden yatırım indiriminden yararlanan kazançlar üzerinden dağıtılın dağıtılmasın %19,8 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılacağı belirtilmiştir.

Bu iki hükmün birlikte değerlendirilmesinden 2002 yılına ait kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden indirilen yatırım indirimi tutarından GVK'nun 94/6 maddesinin yürürlükten kaldırılan (b-ii) alt bendine göre %18 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekir. Geçici 61.maddenin birinci fıkrasında GVK'nun 24.4.2003 tarihinden önceki hükümlerinin uygulanacağı açıkça belirtilmiş olup, ikinci fıkrasında ise 2003 yılına devreden yatırım indirimi tutarı üzerinden de izleyen yıllarda fon payı dahil edilerek belirlenen %19,8 oranındaki gelir vergisi tevkifatı yapılacağı açıkça belirtilmiştir.

Bir görüşe göre yatırım indirimi üzerinden gelir vergisi stopajı yapılması gerektiğini düzenleyen GVK'nun 94/6.maddesinin (b-ii) alt bendinin 24.4.2003 tarihinde yürürlükten kaldırıldığından bahisle, 2002 yılı kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden indirilen yatırım indiriminden gelir vergisi kesintisi yapılmaması gerektiği görüşüyle **20 Mayıs 2003** tarihine kadar verilmesi gereken kurum stopajı ile ilgili muhtasar beyannamenin **ihirazi kayıtla** verilmesi önerilmektedir.

Öte yandan, Gelir Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 62.maddenin (1/b) bendinde, 31.12.2002 veya daha önceki tarihlerde sona eren hesap dönemlerinde elde edilen kurumlar vergisinden istisna edilmiş kazançların dağıtımı halinde 94.madde uyarınca tevkifat yapılmayacağı belirtilmiştir.

Geçici 62.maddenin (1/b) bendindeki kar dağıtımı sırasında gelir vergisi tevkifatı yapılmayacağı şeklindeki düzenlemenin amacı 31.12.2002 ve daha önceki tarihlerde sonra eren hesap dönemlerinde elde edilen kurumlar vergisinden istisna edilmiş kazançların dağıtımında gelir vergisi tevkifatı yapılmamasının nedeni, söz konusu istisna kazançlardan (yatırım indirimi istisnası dahil) dağıtılın dağıtılmasın gelir vergisi tevkifatı yapılmış olmasındandır.

2002 yılından kazanç yetersizliği nedeniyle 2003 yılına devreden yatırım indirimi tutarı üzerinden 2003 yılında %19,8 oranında gelir vergisi kesintisi yapılırken 2002 yılında indirilen tutarlardan yapılmaması düşünülemez.

Vergi Usul Kanunu'nun 3/A maddesinde, "vergi kanunlarında, lafzın açık olmadığı hallerde vergi kanunlarının hükümleri, konuluşundaki maksat, hükümlerin kanunun yapısındaki yeri ve **diğer maddelerle olan bağlantısı** gözönünde tutularak uygulanır" denilmektedir.

Ayrıca, istisna kazançlardan vergiyi doğuran olay söz konusu istisna kazancın kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde indirildiği tarihtir. Beyan dönemi 1 Nisan 2003'te başladığına göre bu tarihten itibaren yapılan yasal düzenlemeler kanunların geçmişe yürümezliği ilkesine aykırı sayılmalıdır. Yasa koyucunun açık iradesi olmadan mükellef lehine olduğu gerekçesiyle geçmişe yürümezlik ilkesine aykırılık gözardı edilemez.

Belirtilen nedenlerle, söz konusu olayda sadece GVK'nun 94/6.maddesinin (b-ii) alt bendindeki değişikliğe bakarak 2002 yılına ait kurumlar vergisi beyannamesinden indirilen yatırım indirimi istisnası üzerinden gelir vergisi stopajı yapılmayacağını söylemek mümkün değildir. Bu değerlendirmede geçici 61 ve 62.maddelerdeki hükümlerin de dikkate alınması gerekir.

Ancak, yatırım indirimi stopajı nedeniyle 20 Mayıs 2003 tarihine kadar ayrı beyannameyle 062 nolu satırda beyan edilmesi gereken muhtasar beyanname üzerine "**İhtirazi Kayıt**" şerhi konulması veya beyannamenin ihtirazi kayıtla verildiğine ilişkin bir dilekçe ekinde verilmesi ve beyannamenin verildiği tarihten itibaren 30 gün içinde dava açılması ilerde doğabilecek bir hak kaybını önleyebilecektir. İsteyen müşterilerimizin beyannamelerini **ihirazi kayıtla** vermelerini önermekteyiz.

5- Kurumlar Vergisinden İstisna Edilen Diğer Kazançlardan Stopaj Yapılıp Yapılmayacağı

Yatırım indirimi istisnasında olduğu gibi diğer kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlardan da, örneğin KVK'nun geçici 24 ve geçici 28.maddelerdeki kazançlardan da gelir vergisi stopajı yapılmaması gerektiği ileri sürülmektedir.

Bilindiği gibi geçici 24 ve geçici 28.maddelerin yürürlük süreleri 31.12.2003 tarihinde sona erecektir. Bu maddelerde belirtilen yurtdışı inşaat onarma işleri ile gayrimenkul veya iştirak hisselerinin satışından elde edilen kazançlar üzerinden yapılan gelir vergisi stopajı geçici 24 ve geçici 28.maddelerdeki özel hükümler uyarınca yapılmaktadır.

Ancak, her iki geçici maddenin de gelir vergisi stopajı ile atıfta bulunduğu GVK'nun 94/6.maddenin (b) bendi 24.4.2003 tarihinde istisna kazançlardan stopaj yapılmayacağı şeklinde değişmiş olup, hukuksal bir boşluk ortaya çıkmış bulunmaktadır. Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 8.maddesinde düzenlenen diğer istisna kazançlardan örneğin **rüçhan hakkı kupon satış kazancı ve emisyon primlerinden** gelir vergisi stopajı yapıp yapılmayacağı konusunda da aynı sorun söz konusudur.

Öte yandan, GVK'nun 94/6.maddesinin (b-ii) alt bendine 4605 sayılı Kanun ile eklenen, **“istisna uygulamasının zarar doğurması halinde bu zarara isabet eden tevkifatın istisnadan kaynaklanan zararın indirildiği dönemde yapılacağına”** ilişkin hüküm de 4842 sayılı Kanunla 24.4.2003 tarihinde kaldırıldığı için zararlı durumlarda stopaj yapıp yapılmayacağı da tartışmalı hale gelmiştir. Yatırım indirimi istisnası dışındaki stopaja tabi diğer kurumlar vergisinden istisna kazançlar için 20 Mayıs 2003 tarihine kadar verilecek muhtasar beyannamelerin de ihtirazi kayıtla verilmesi muhtemel bir hak kaybını önleyecektir.

6- Sonuç

1) 24.4.2003 tarihinden önce yatırım teşvik belgesi alan müşterilerimizin, sirkülerimizin yukardaki bölümlerindeki değerlendirmelerimizi dikkate alarak, yatırım indirimi yönünden **yeni yasal düzenlemeye tabi olmak için 15 Mayıs 2003 tarihine kadar vergi dairesine bir dilekçe ile başvurması gerekmektedir.** Bizim önerimiz yatırım indirimi oranı %100'ün altın olan (örneğin %60) yatırım teşvik belgesi sahibi yatırımcıların yeni düzenlemeyi tercih etmelerinin avantaj sağlayacağı şeklindedir. Yatırım indirimi %100 olanlarda tercihi müşterilerimizin kendi değerlendirmelerine ve kararlarına bırakıyoruz.

2) 2002 yılına ait kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden indirilen;

- yatırım indirimi istisnası,
- yurtdışı inşaat ve onarma işleri istisnası,
- Gayrimenkul veya iştirak hissesi satış kazancı üzerinden,

Eskiden olduğu gibi gelir vergisi stopajının yapılması gerektiği görüşünde olmakla birlikte, isteyen müşterilerimizin **20 Mayıs 2003 tarihine kadar verilmesi gereken söz konusu beyannamelerini ihtirazi kayıtla verebileceklerini ve 30 gün içinde dava açabileceklerini hatırlatmak isteriz.**

Daha fazla bilgi için müşavirliğimize başvurunuz.

C- Sermaye Artırımı ve Şirket Kuruluşlarında Tüketici Fonuna Ödenecek Tutar Binde 2'den Binde 1'e İndirildi.

4077 sayılı Tüketiciyi Koruma Kanunu'nun 29.maddesinde yapılan değişiklikle 14 Mart 2003 tarihinden geçerli olmak üzere, **“yeni kurulacak olan anonim ve limited şirketlerin sermayelerinin ve sermaye artırımları halinde artan kısmın binde 2'si nispetinde Merkez Bankası veya muadili Ziraat Bankası nezdindeki hesaba ödenen tutar binde 1'e indirilmiştir.”**

Saygılarımızla.

**KANIT YEMİNLİ MALİ
MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ.**